

Коротун О.В.

аспірант

Житомирський державний університет імені

Івана Франка

Житомир

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ

Головною задачею вітчизняних та зарубіжних ВНЗ є прагнення забезпечити ефективний, гнучкий, зручний та доступний навчальний процес, що задовольняв би потреби сучасного покоління студентів, які мають певний інтерес та попит до використання ІКТ у навчанні. Це прагнення призвело до активного впровадження систем управління

навчанням (СУН) у навчальний процес ВНЗ, що базуються на створенні та поширенні електронного навчального матеріалу з дисципліни із забезпеченням до нього спільного доступу суб'єктів навчання та визначенням послідовності його вивчення. Дослідження здійснювалося на основі відомостей, розмішених у відкритому доступі.

Дослідження освітніх компаній США Educause, The Campus Computing Project, Edutechnica показали, що для більш ефективного навчання студентів викладачі обирають СУН.

Науковець К. А. Аль-Бусаїд (Оман) стверджує, що СУН не тільки забезпечує наукові заклади ефективними засобами для викладання й навчання особистості, але і дає їм можливість ефективно систематизувати і ділитися своїми академічними знаннями [4].

Співробітниками компанії Educause (США), у 2014 році проведено дослідження, яке виявило, викладачі використовують СУН, тому що вона є корисним інструментом для підвищення якості викладання (74%) та підвищення якості навчання студентів (71%); 99% освітніх установ використовують СУН.

Дослідники С. М. Муршіта та А. П. Руван Віскрамараччі (Шрі-Ланка) пишуть про те, що застосування СУН стало вимогою в університетах та більшість університетів розробили власні СУН для використання своїми викладачами і студентами для ефективного викладання і навчання [7].

Досвід австралійських університетів представили Д. Вівер, К. Спат та Ч. С. Наїр, які відзначили, що такі системи сприяють підвищенню якості викладання та гнучкому навчанню, орієнтації на онлайн навчання [5].

Вчені Р. Нассер, М. Черіф, М. Романовські (Катар) висловлюються про користь використання таких систем та називають їх інструментами для організації та регулювання у класі виконання завдань, підтримки вчителів та студентів у процесі викладання та навчання, інформування батьків про прогрес своїх дітей та шкільні заходи [6].

Проаналізуємо праці вітчизняних дослідників стосовно СУН, що в основному присвячені:

- *огляду та порівнянню СУН* (Н. М. Болюбаш, В. В. Вишнівський, М. П. Гніденко, Г. І. Гайдур, К. Р. Колос, А. М. Стрюк

тощо): визначенню LMS; виділенню комерційних та систем з відкритим кодом; аналізу функціональних можливостей СУН (підтримка стандартів IMS та SCORM, технології розробки, СУБД, наявність системи перевірки знань тощо).

Вчена Н. М. Болюбаш, аналізуючи та описуючи СУН, приходять до висновку, що вони дозволяють надавати кожному студентові персональні можливості для найбільш ефективного вивчення матеріалу, а викладачеві – необхідні інструменти для формування навчальних програм, контролю їх проходження, складання звітів про результативність навчання, організації комунікацій між студентами й викладачами

• *використанню СУН Moodle* (Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, А. О. Томіліна, В. М. Ходоровський, тощо) у навчальному процесі ВНЗ, а саме: її засобам, складовим (блоки, розділ курсу), особливостям використання, визначенню ролей користувачів у системі (адміністратор, викладач, студент, асистент тощо), інструкціям роботи для викладача та студента, розробці електронних навчальних курсів, засобів контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів у системі, її основним критеріям (функціональність, зручність і простота використання, надійність, вартість тощо), порівнянню її з іншими СУН, які, на жаль, розглядаються дуже мало.

Вчені Н. В. Морзе та О. Г. Глазунова описують позитивний досвід використання платформи Moodle та визначають складові частини електронного навчального курсу, що повинен складатися із загальної інформації, змісту модуля та підсумкової атестації [2].

Науковці Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук висвітлюють систему Moodle та особливості її використання при організації навчального процесу для різних форм навчання у ВНЗ, розглядають засоби створення тестових завдань і тестів, організацію автоматизованого контролю і оцінювання навчальних досягнень студентів [3].

У публікації К. Л. Бугайчука виділені основні напрями (тестування, спілкування, навчальна співпраця, створення дистанційних курсів тощо) використання Moodle у процесі підвищення кваліфікації, стажування, службової підготовки викладачів ВНЗ МВС України [1].

Відтак, проведений аналіз вітчизняного досвіду свідчить, що процес впровадження СУН у навчальний процес знаходиться на стадії становлення в порівнянні зі світовою практикою, яка може слугувати добре перевіреним на практиці джерелом корисних знань.

Аналізуючи зарубіжний та вітчизняний досвід використання СУН, потрібно відмітити, що за кордоном впроваджують у навчальний процес різноманітні СУН, на жаль, в Україні у більшості випадків – це Moodle. Сьогодні показує, що ринок таких систем у світі знаходиться на стадії вивчення, бо постійно з'являються нові системи, старі відходять або відбувається їх оновлення, випробовуються засоби, які надають ці системи для більш ефективного навчання, зручної організації та керування навчальним процесом.

Список використаних джерел

1. Бугайчук К. Л., *Напрями використання LMS Moodle в системі професійної підготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу ВНЗ МВС України – Режим доступу: <http://2013.moodle moot.in.ua/course/view.php?id=5>*
2. Морзе Н. В., Глазунова О. Г., *Моделі ефективного використання інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій навчання у вищому навчальному закладі, [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/ITZN/em6/content/08mnvshi.htm*
3. Триус Ю. В., Герасименко І. В., Франчук В. М. (2012), *Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. – Черкаси. – 220 с.*
4. Al-Busaidi, K.A. (2012), "Learners' Perspective on Critical Factors to LMS Success in Blended Learning: An Empirical Investigation." *Communications of the Association for Information Systems: Vol. 30, Article2.*
5. Debbi Weaver, Christine Spratt, Chenicheri Sid Nair, *Academic and student use of a learning management system: Implications for quality, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://leading2learn.ca/viw/OLTD504/papers/might%20use/Web%20CT%20study%20at%20Monash.pdf>*

6. *Ramzi Nasser, Maha Cherif, Michael Romanowski (2011), Factors that Impact Student Usage of the Learning Management System in Qatari Schools, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/985/1956>*
7. *Seiyathu Mohammathu Murshitha, A.P. Ruwan Wickramarachchi (2013), A study of students' perspectives on the adoption of LMS at University of Kelaniya, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://jm.sljol.info/articles/abstract/10.4038/jm.v9i1.7562/>*